

Sygn. akt V KR 184/78

19

W Y R O K

W IMIENIU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Dnia 6 lutego 1979 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie Izba Karna na rozprawie
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia S.N. - M. Dudzianowski

Sędziowie S.N. - S. Godlewski

- M. Szczepański /spraw./

Protokolant: E. Nowakowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej A. P. ■■■

po rozpoznaniu sprawy P(■■■) ■■■ R(■■■) i Z(■■■)
P(■■■)

oskarżonych z art. 148 § 1 i 168 § 2 k.k.

z powodu rewizji, wniesionych przez obrońców oskarżonych
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w ■■■■

z dnia 31 stycznia 1978 r. /sygn. akt III K ■■■■

i na podstawie art. 384 k.p.k. sprawy A(■■■) P(■■■)

skazanego z art. 148 § 1 i 168 § 2 k.k.

wyrokiem Sądu wojewódzkiego w ■■■■ z dnia 29 września
1978 r. /sygn. akt III K ■■■■ -

- 1/ uchyla powyższe wyroki co do skazania wymienio-
nych oskarżonych z art. 168 § 2 k.k. i na
podstawie art. 11 pkt 4 k.p.k. ~~przez~~ postępowanie
w tym zakresie umarza, obciążając w tej

- części kosztami postępowania Skarb Państwa;
- 2/ zmienia powyższe wyroki w ten sposób, że eliminując z opisu czynu przypisanego elementu dotyczące dokonania czynu nierządnego - na podstawie art. 148 § 1 k.k. skazuje oskarżonych: K [REDAKTOWANE] R [REDAKTOWANE], Z [REDAKTOWANE] P [REDAKTOWANE] i A [REDAKTOWANE] P [REDAKTOWANE] na kary po 15 i /piętnaście/ lat pozbawienia wolności, zaliczając na ich poczet okresy tymczasowego aresztowania od 27 października 1977 r.
- 3/ utrzymuje w mocy wyrok Sądu Wojewódzkiego w [REDAKTOWANE] z 31.I.1978 r. w części dotyczącej dowodów rzeczowych /pkt 3/,
- 4/ zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania i po 6.000 zł opłat za obie instancje.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki w [REDAKTOWANE] wyrokiem z 31 stycznia 1978 r. uznał [REDAKTOWANE] R [REDAKTOWANE] i Z [REDAKTOWANE] P [REDAKTOWANE] za winnych tego, że "w dniu 26 października 1977 r. w [REDAKTOWANE]. działając wspólnie i w porozumieniu z A [REDAKTOWANE] P [REDAKTOWANE] w stosunku do którego postępowanie zostało zawieszone oraz będąc w stanie nietrzeźwym - w zamiarze dokonania czynu nierządnego na M [REDAKTOWANE] K [REDAKTOWANE] wciągnęli go do zagajnika na R [REDAKTOWANE]

20

gdzie przed i po odbyciu z nim stosunku płciowego bili go i kopali po głowie oraz całym ciele przewidując i godząc się na to, że na skutek doznanych obrażeń może nastąpić śmierć M. [REDACTED] - która w efekcie nastąpiła"

i kwalifikując ten czyn w oparciu o art. 10 § 1 - 3 k.k. z art. 168 § 2 i 148 § 1 k.k., przy przyjęciu tego ostatniego przepisu za podstawę wymiaru kary, skazał ich na kary po 25 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.k. wymierzono obu oskarżonym kary 10 lat pozbawienia praw publicznych.

Tenże Sąd - wyrokiem z 29 września 1978 r. skazał na kary 15 lat pozbawienia wolności i 10 lat pozbawienia praw publicznych A. [REDACTED] P. [REDACTED] za współsprawstwo w czynie wyżej opisanym, przy przyjęciu identycznej kwalifikacji prawnej, ale z błędnym powołaniem podstawy prawnej kary dodatkowej /art. 40 § 1 k.k./. Odrębność wyrokowania związana była z tym, że w toku procesu zakończono go wyrokiem z 31 stycznia 1978 r. sprawę A. [REDACTED] P. [REDACTED] wyłączono w związku z potrzebą obserwacji w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. W tym miejscu zwrócić trzeba uwagę, iż decyzja Sądu I instancji w przedmiocie załatwienia postępowania co do A. P. [REDACTED] sprzeczna była z treścią art. 15 § 1 k.p.k. albowiem u A. P. [REDACTED] nie wystąpiła żadna z przesłanek upoważniająca do zawieszenia postępowania po myśli tego przepisu.

Od powyższych wyroków rewizje wnieśli,

Co do wyroku z 31.I.1978 r. obrońcy osk. i osk. Z. a co do wyroku z 29.IX.1978 r. prokurator.

1. Rewizja obrońcy osk. i osk. Z.

zarzucała

"1/ obrazę prawa materialnego, mianowicie art.

148 § 1 k.k. wynikającą z niesłusznego zastosowania do czynu przypisanego oskarżonemu, mimo że czyn ten wypełnia znamiona art. 158 § 3 k.k.

2/ rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary".

W konkluzji rewizja ta wniosła o "zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 158 § 3 k.k. i wymierzenie mu odpowiedniej kary".

2. Rewizja obrońcy osk. Z. wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku przez "wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w wymiarze niższym niż 25 lat...",

zarzucała

"rażącą niewspółmierność wymiaru kary, orzeczonej w najwyższym ustawowym zakresie, występującą na tle:

- niedostatecznie uwzględnionej przez Sąd Wojewódzki okoliczności, iż sprawca w chwili czynu miał lat 17 i 6 miesięcy;

- wobec treści przepisu art. 31 k.k. wymierzona oskarżonemu kara jest karą ustawowo najwyższą a więc zakładającą absolutny brak jakichkolwiek okoliczności łagodzących;
- niedostatecznego uwzględnienia faktu, iż nie oskarżony - [REDAKTOWANO] był inicjatorem czynu i nie on pierwszy zapoczątkował przestępne działanie".

3. Rewizja prokuratora,

wnosząc

o zmianę wyroku z 29.IX.1978 r. przez wymierzenie
osk. A. P. [REDAKTOWANO] kary 25 lat pozbawienia wolności

zarzucała

rażącą niewspółmierność kary 15 lat pozbawienia wolności wynikającą z "niedostatecznego uwzględnienia szczególnie wysokiego stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu popełnionego w stanie nietrzeźwym, brutalnego i sadystycznego sposobu działania oraz nagannego trybu życia oskarżonego".

Postanowieniem z dnia 29.XII.1978 r. Sąd Najwyższy postanowił rozpoznać obie sprawy łącznie.

Na rozprawie w dniu 6.II.1978 r. prokurator cofnął rewizję Prokuratury Rejonowej w L. [REDAKTOWANO] od wyroku z 29.IX.1978 r. w związku z czym tenże wyrok uprawomocnił.

Sąd Najwyższy rozważył co następuje:

I

Z urzędu należało wziąć pod uwagę co następuje /odnośnie obu wyżej wymienionych wyroków - co do wyroku z 29.

1978 r. na podstawie art. 304 k.p.k./:

W materiale dowodowym brak jest jakichkolwiek danych ku temu aby przyjąć, że ktokolwiek z ewent. upraw-
nionych - po myśli art. 43 k.p.k. - osób złożył
wniosek o ściganie oskarżonych w zakresie ścigane-
go jedynie na wniosek przestępstwa z art. 168 § 2
k.k.. Okoliczność, iż w rachubę wchodziła tak zwa-
na kumulatywna kwalifikacja prawna czynów oskarżo-
nych /art. 148 § 1 i 168 § 2 k.k./ niczego nie
zmienia i w żadnej mierze nie może przełamywać
zasady, iż postępowanie w zakresie przestępstwa
ściganego na wniosek może się toczyć jedynie wtedy,
gdy osoba uprawniona taki wniosek złoży do czego
upoważnia ją treść art. 5 § 3 k.p.k.

Okoliczność tą przeoczył tak prokurator, jak i
obrońcy oskarżonych, a także Sąd I instancji, a
zważywszy, że w rachubę wchodzi tu tak zwana ujemna
przesłanka procesowa z art. 11 pkt 4 k.p.k., naka-
zująca wszczęcie postępowanie umorzyć,

Sąd Najwyższy z urzędu uchylił oba wymienione
wyroki w zakresie dotyczącym czynu z art. 168 § 2
k.k. i postępowanie umorzył.

Rozstrzygnięciu temu nie stała na przeszkodzie tak
zwana jedność przestępstwa o której mowa w art.

10 § 1 k.k., zwłaszcza, że w sprawie nin. dyskusyjna
była przyjęta koncepcja jednego przestępstwa o ku-
mulatywnej kwalifikacji, zamiast dwóch przestępstw
w zbiegu realnym /zbiorowe zgwałcenie i zabójstwo/.

II

Za chybiony całkowicie należało uznać zarzut rewizji osk. Ry ~~by~~ co do braku podstaw do zakwalifikowania jego czynu z art. 148 § 1 k.k.

Uzasadniając ten zarzut obrazy prawa materialnego, a prawidłowo go określając - zarzut błędów w ustaleniach faktycznych co do zamiaru, rewizja uzasadniła go w istocie ogólnikowo i bez uwzględnienia tak ważkich okoliczności /bezsportnych w sprawie/ jak:

- a/ że osk. ~~nie~~ w krytycznym czasie miał na nogach obuwie o drewnianej podeszwie i że tak obutymi nogami kopał w głowę pokrzywdzonego i to ~~nie~~ ze znaczną siłą, o czym dobitnie świadczy orzeczenie lekarskie co do obrażeń głowy pokrzywdzonego, głowy wręcz rozbitej i zmasakrowanej przy udziale inicjatora bicia to jest osk. ~~nie~~;
- b/ nie uwzględniła rewizja także i tego, że oskarżeni działali w biciu pokrzywdzonego wspólnie i nie ma żadnych podstaw do przyjęcia tezy, aby działanie któregośkolwiek z nich było tak zwanym ekscesem nie objętym zamiarem pozostałych oskarżonych.

Te okoliczności oraz ~~przez~~ podzielane przez Sąd Najwyższy argumenty zawarte na str. ~~nie~~ uzasadnienia zaskarżonego wyroku, nakazywały uznanie omawianego zarzutu za wręcz bezzasadny.

III

Po wyeliminowaniu z czynu przypisanego wszystkim oskarżonym elementów zgwałcenia należało, ~~skazaniu~~ ^{skazaniu}.

ich z art. 148 § 1 k.k. ~~nie należy~~ rozważyć ~~nie należy~~ na nowo wymiar kary, to znaczy skazać oskarżonych na kary współmierne w ramach kwalifikacji z art. 148 § 1 k.k. z uwzględnieniem wskazań zawartych w art. 50 § 1-2, a co do osk. P. [REDACTED] - także z art. 51 k.k., przy zachowaniu wymogów określonych art. 3 § 1 i 357 k.p.k.

Na wstępie ~~nie należy~~ należy wskazać, iż uwzględniając na niekorzyść oskarżonych stan ich nietrzeźwości, bestialski wręcz sposób działania trzeba z naciskiem podkreślić, że te okoliczności obciążają każdego z oskarżonych w równym stopniu. W równym także stopniu obciążają wszystkich oskarżonych ujemne opinie z miejsc zamieszkania.

Pewne różnice w zachowaniu oskarżonych w czasie dokonywania przestępstwa niejako równoważą się albowiem np. to, że osk. R. [REDACTED] zrzucił palącą się koszulę z ciała pokrzywdzonego traci na znaczeniu w zestawieniu z faktem, że był on najstarszy z oskarżonych i że był inicjatorem zdarzenia.

Nie można jednak nadawać większego znaczenia owej różnicy wieku pomiędzy oskarżonymi skoro w chwili czynu wynosiła ona niewiele ponad dwa lata.

Także i postawa oskarżonych po czynie nie wykazuje na tyle istotnych różnic aby z tego względu należało różnicować wymiar kary wobec oskarżonych /osk. R. [REDACTED] i osk. A. [REDACTED] wykazali jedynie ~~nieznacznie~~ większy nieco stopień skruchy niż to uczynił osk. Z. P. [REDACTED] /.

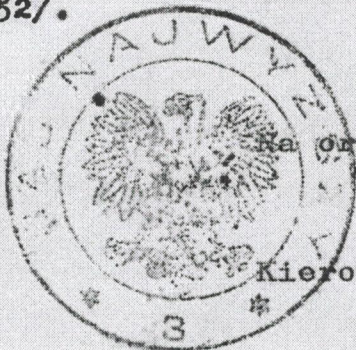
Oskarżeni H. i A. P. [redacted] w dacie czynu liczyli za-
ledwie 17 lat i 6 miesięcy, a więc byli i są młodo-
cianymi w rozumieniu art. 120 § 4 k.k. podobnie jak
i osk. R. [redacted], który w dacie wyroku Sądu I instancji
nie ukończył 21 lat.

Owa młodocianość sprawców nie może być traktowana jako
źródło pobłażliwego potraktowania oskarżonych zwięsz-
cza, że mimo młodego wieku mają oni ujemne opinie, ale
z drugiej strony stanowi istotną okoliczność łagodzącą
związaną z bezpornym poglądem o większej podatności
takich młodych ludzi na właściwe metody ich ~~wychowywania~~
wychowywania w zakładzie karnym i przemawia przeciwko
wymierzeniu osk. R. [redacted] i osk. Z. I. [redacted] kar po
25 lat pozbawienia wolności.

Mając na uwadze wyżej przytoczone okoliczności Sąd
Najwyższy uznał za kary współmierne i realizujące
wszystkie dyrektywy z art. 50 § 1 i 2 oraz 51 k.k. kar
po 15 lat pozbawienia wolności.

Wobec braku podstaw do uznania, że oskarżeni działali
z niskich pobudek brak było podstaw do orzeczenia
kar z art. 40 § 2 k.k.

Orzeczenie o kosztach i opłacie znajduje podstawę w
przepisach art. 547 § 1 oraz ^{art} 2 ^{art} 1 pkt 6 i 7 /co
do osk. R. [redacted] i Z. P. [redacted] / ustawy z 23.VI.1973 r.
/poz. 152/.

Na oryginalne właściwe podpisy.

Za zgodność:

Kierownik Sekretariatu Wydziału

/og/

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6
00-951 Warszawa
(-II-)